

Česká Lípa

TyfloCentrum
Liberec, o.p.s.

Duben 2024

KONTAKTY:

Telefon: 605 383 265

Email: c.lipa@tyflocentrum-lb.cz

Adresa: Dlouhá 2598, 470 06 Česká Lípa

Web: <http://tyflocentrum-lb.cz/>

PROVOZNÍ DOBA:

Úterý 9:00 – 13:00
Středa práce v terénu

(Pracovnice bude na pobočce k dispozici po předchozí telefonické dohodě.)

Čtvrtek 9:00 – 13:00

(Mimo pobočku Vám služby poskytneme každý všední den, po předchozí tel. dohodě 8-16 hod.)

CO NABÍZÍME:

- **Průvodcovskou a předčitatelskou službu:**
průvodkyně Ilona Prchalová (771 235 976), c.lipa@tyflocentrum-lb.cz)
- **Zajímavé aktivity v rámci služeb sociální rehabilitace:**
koordinátorka Petra Kaljevičová (605 383 265), c.lipa@tyflocentrum-lb.cz)
- **Sociální rehabilitace (elektronické kompenzační pomůcky):**
lektorka (Liberec)
Ing. Jana Smolná (771 235 976), jana.smolna@tyflocentrum-lb.cz)
- Základní sociální poradenství, k zapůjčení v Liberci tandemová kola, zvukové knihy, digitalizace textů a další.

Úvodník

Vážení uživatelé našich služeb,

a máme tu jaro, které se vyznačuje probouzením přírody, vše krásně rozkveté a naše nálada bude veselejší.

Společně si vyrobíme drobnou dekoraci, uvítáme vaše nápady a přání.

Zároveň znovu upozorňujeme, že je potřeba na každou akci se předem přihlásit, a to vždy nejpozději 2 dny předem.

Obsah čísla:

- Program: duben 2024
- Recept: Tvarohové koblížky
- Čarodějnice - význam

2. 4. úterý 09:00 Trénink paměti

Osobní návštěva u klientů.

3. 4. středa 09:00 Práce v terénu

Osobní návštěva u klientů.

4. 4. čtvrtek 09:00 Nácvik sebeobsluhy

Návštěva pekárny a procházka městem.

9. 4. úterý 09:00 Nácvik sebeobsluhy.

Oslava narozenin 90.let u jedné klientky.

Příprava občerstvení.

10. 4. středa 09:00 Práce v terénu

Osobní návštěva u klientů.

11. 4. čtvrtek 09:00 Nácvik motoriky

Zdobení rámečku pro vlastní fotografii.

16. 4. úterý 09:00 Trénink paměti

Hádanky, kvízy a společenské hry.

17. 4. středa 09:00 Práce v terénu

Osobní návštěva u klientů.

18. 4. čtvrtek 09:00 Nácvik sebeobsluhy

Farmářské trhy

23 .4. úterý 09:00 Nácvik sebeobsluhy

Bramborové plněné knedlíky.

24. 4. středa 09:00

Práce v terénu

Osobní návštěva u klientů.

25. 4. čtvrtek 09:00

Nácvik motoriky

Zdobení květináčů ubrouskovou metodou .

30 .4. úterý 09:00

Nácvik motoriky

Zasazení bylinek do květináčů.

Recept: Tvarohové koblížky

250 g tvarohu

200 g polohrubé mouky

4 vejce

1 prášek do pečiva

2 lžíce rumu

olej ke smažení

cukr krupice

vanilkový cukr na obalování

Postup:

1. Do rozšlehaných vajec postupně přidáváme tvaroh, mouku promíchanou s práškem do pečiva a nakonec vmícháme rum.
2. Lžičkou klademe koblížky do rozpáleného oleje a usmažíme je.

[Jak smažit koblížky](#)

3. Ještě teplé obalujeme v cukru.

Význam čarodějnic.

Pálení čarodějnic je původně pohanský zvyk, který se traduje o filipojakubské noci. Od středověku se věřilo, že existují dny, kdy mají nečisté síly větší moc než jindy. To platilo například o nočním čase z 30. dubna na 1. května. Víra v nečisté síly, stará jako lidstvo samo, se časem změnila v pověru, že ďábel může moc na zemi uplatňovat pouze prostřednictvím lidí – čarodějnic a čarodějů. Na obranu před čarodějnicemi se na vyvýšených místech pálily ohně. Ohně měly odehnat zlé živly a pomoci k ochraně přírody.

O půlnoci před sv. Filipem a Jakubem mají prý zlé síly větší moc než jindy. Tuto noc nazýváme už od nepaměti "Noc čarodějnic" - tento název vznikl z pověry, že se v tento den slétají všechny čarodějnice na tzv. sabat.

Čarodějnice se před sabatem natíraly kouzelnými mastmi, které jim umožnily létat na košťatech. Recept z knihy *Magia Naturalis* z roku 1560 uvádí, že tato mast se skládá z tuku nevinného hocha, aloe, oměje, durmanu, rulíku, topolového listu a kadidla.

Při reji byla volena královna sabatu, která potom vládla hostině a tanci podle čarodějnického zvyku - pozpátku! Hostina byla bohatá. Nesměl chybět ani kotel plný žab, hadů a podobné havěti. Na čestném místě byly vystaveny všechny možné jedy. Čarodějnice se tu proměňovaly ve vlky, psy a jiná zvířata a vyprávěly si, jak se jim, za dobu co se neviděly, dařilo pokoušet a trápit lidi.

Tato noc je však spojena i s mnohými pradávnými čarovnými rituály.

Již od pradávna se v tento den na ochranu před čarodějnicemi, na kopcích pálily ohně a tato tradice "pálení čarodějnic" se dochovala až dodnes. Muži v tento den staví velké hranice. Dívky ze starých hadrů dělají čarodějnice, připevněné ke koštěti a společně je zdobí dlouhým věncem z pampelišek. Večer se zapálí hranice i s čarodějnicí. Chlapci zapalují košťata, vyhazují je do výše, prý proto, aby viděli čarodějnice létající na košťatech, či aby je takto srazili k zemi. Děvčata přeskakují ohniště. Společně se pak všichni radují.

Aby se lidé před čarodějnicemi ochránili, museli mít u sebe květ z kapradí, svčenu křidu, hostii a další křesťanské předměty, chránící před zlem. Na vesnicích navíc bylo nutné ochránit i úrodu a dobytek. Kdyby tuto noc neměli v chlévě zelené větévky,

hnojniště či chlév neměli osypány dokola pískem, čarodějnice by je učarovaly, což by způsobilo poškození úrody i dobytka.

O půlnoci před sv. Filipem a Jakubem, tj. 1. května, kdy měly zlé síly moc škodit lidem, se daly nalézt četné poklady. Aby se ale hledající před působením nedobrých sil ubránil, musel mít při sobě květ z kapradí.

Lidové zvyky

Narýpané drny, pichlavé trní, vidle i jiné překážky a ostré předměty se v dávných dobách koncem dubna objevovaly před hospodářskými usedlostmi. Vesničané věřili, že v noci ze 30. dubna na 1. května mají zlé síly větší moc než jindy, nástrahy je před nimi měly ochránit. Jaké byly další zvyky našich předků?

Pálení čarodějnic

Pálení čarodějnic je jako většina lidových obyčejů pozůstatkem pohanských rituálů, které se postupně vyvíjely. Umísťování figurín čarodějnic na hranici může posilovat víru v to, že zvláště ženy mají magickou noc. Ohně se pálily po celém českém území, většinou na kopcích. Věřilo se, že odeženou čarodějnice, a to i tím, že se do vzduchu vyhazovala zapálená košťata.

Vynášení Morany

V některých krajích se místo pálení čarodějnic upaluje Morana - pohanská bohyně smrti. Uctívali ji staří Slované a Baltové. Je zosobněna zimou, na jaře končí její vláda, proto se topí nebo bije. Není možné ji však považovat za čistě bohyni smrti nebo za nějakou ohyzdnou stařenu. Je prý velmi krásná. Tradičním rituálem praktikovaným i dnes je vynášení Morany a její upálení nebo utopení. Nejčastěji se Morana hází z mostu nebo ze skály.

Ochrana před uhranutím

Čarodějnice mohly škodit drůbeži, dobytku i lidem. Uhranutý člověk buď onemocněl nebo zemřel. Proto majitelé domů dávali před práh stavení, chléva a maštale pichlavé trny, o které se čarodějnice měla zranit a odejít, nebo drny s mnoha stébly, které byla povinna přepočítat a než tak učinila, rozednilo se a ona svou moc ztratila. Dveře domů se zase označovaly křížem, ochranným křesťanským symbolem.

Jak vlastně taková klasická Ježibaba či Čarodějnice vypadá? Svou postavou připomíná Ježibaba jakoukoliv obyčejnou stařenku. Ze zvláštních znamení lze připomenout velký nos, výrazně čnějící zuby a rozčuchané šedé vlasy, které jí za letu vlají z pod šátku nebo z pod čepice. Rozeznat ji od lidské stařeny je nejsnazší právě ve vzduchu. Ježibaba polétavá ovšem nelétá za každého počasí a v každé denní době, nejčastěji je možno ji v povětří vidět za úplňku, za bouřlivých nocí. Do vzduchu se na koštěti nedostaly jen tak. Musely si nejprve připravit magickou mast a tou si natřít tělo, zejména oblast podpaždí, krku a břicha. Recept z knihy *Magia Naturalis* z roku 1560 uvádí, že tato mast se skládá z tuku nevinného hochy, aloe, oměje, durmanu, rulíku, topolového listu a kadidla.

Podle pověr se čarodějnicemi stávaly ženy, které obcovaly s ďáblem. Létny na pometlu nebo jezdily na kozlovi, na němž obkročmo nahá baba jezdila. Jejich noční výlety trvaly až do svítání, než zakokrhá kohout.

Stavění májky

Májky byly oslavou života. Na některých místech Česka se vedle pálení čarodějnic dodnes udržela tradice staročeského stavění a kácení máje. Před koncem dubna se svobodní mládenci vydali hledat břízky, které ozdobili barevnými fábory a v noci na 1. května je postavili u domů svobodných dívek. Společná velká máj se stavěla na návsi. Druhý den se pod ní uspořádal veselý průvod s hudbou, někdy i s tancem. Lidé tak vítali příchod jara a nový život.

